

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

26 november 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende diverse bepalingen naar aanleiding
van de begrotingscontrole 1998**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer Peter Desmet**

**(Hoofdstuk I : Monumenten en Landschappen
Hoofdstuk VI : Vlaamse Landmaatschappij)**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Dirk Van Mechelen.

Vaste leden :

de heren Georges Beerden, Peter Desmet, Hugo Marsoul, Leonard Quintelier, Jef Van Looy ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Arnold Van Aperen, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heren Frank Creyelman, Frans Wymeersch ;

mevrouw Gerda Raskin ;

de heer Johan Malcorps.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heren Erik Matthijs, John Taylor ;

mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Marino Keulen, Patrick Lachaert ;

de heren Peter Dufaux, Carlos Lisabeth, Jacques Timmermans ;

de heren Wilfried Aers, Pieter Huybrechts ;

de heer Johan Sauwens ;

mevrouw Vera Dua.

*Zie :***1129** (1997-1998)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen
- Nr. 4 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 5 : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 6 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 7 : Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting

DAMES EN HEREN,

Op 7 en 15 oktober 1998 behandelde de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud hoofdstuk I Monumenten en Landschappen en hoofdstuk VI Vlaamse Landmaatschappij van het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998.

I. HOOFDSTUK I – MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

1. Algemene bespreking

a. Toelichting door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister wijst op de grote cultuurhistorische waarde van een deel van het patrimonium van de NV Mijnen. Voor de restauratie ervan werd in het verleden reeds een meerjarenprogramma opgesteld en werden sindsdien verschillende premies uitbetaald. Het Rekenhof vraagt echter dat alle twijfel zou worden weggenomen over de vraag of de NV Mijnen wel in aanmerking kan komen voor restauratiepremie. In artikel 1 wordt daarom bepaald dat restauratiepremie kunnen worden toegekend aan de NV Mijnen en rechtsopvolgers.

De bepalingen in artikel 2 hebben tot doel de procedure voor de reglementering van restauratiepremie te vereenvoudigen en de regionale en lokale besturen nog meer verantwoordelijkheid te geven. Het tweede administratief toezicht dat het Vlaamse Gewest in de huidige reglementering nog uitoefent, leidt soms tot verwarring en blokkering van de dossiers. De voorgestelde vereenvoudiging betekent volgens de minister geenszins dat de correcte procedure niet moet worden gevolgd. Wanneer het Vlaamse Gewest van oordeel zou zijn dat onnodig een te dure aannemer wordt aangeduid, behoudt het de mogelijkheid de restauratiepremie te beperken tot het bedrag van een lagere inschrijving.

Wat de toelichting bij artikel 3 betreft, verwijst de minister naar de interpellatie van de heer Ward Beysen over de toelaatbaarheid van veranderingswerken in beschermd gebouwen (*Hand. VI. Parl. 1998-99, nr. C14-C-LEE3, 15 oktober 1998*). Door de voorgestelde aanpassing van artikel 2, 2°, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, wordt de definitie van "monument" meteen in overeenstemming gebracht met artikel 1, 1° van het Europees verdrag ter bescherming van het bouwkundig erf-

goed van Europa, opgemaakt te Granada op 3 oktober 1985. De verruiming van de definitie kadert volgens de minister in een meer globale benadering van monumentenzorg.

b. Bespreking

De heer Jacky Maes wijst op de problematiek van VZW's die met gemeenschapsgelden monumenten restaureren, maar later, in de vorm van een herziening van de kadastrale waarde van het goed, de rekening gepresenteerd krijgen. De VZW's dreigen daardoor in financiële moeilijkheden te komen. Deze problematiek is ook aan de orde in de Commissie voor Financiën en Begroting en de heer Jacky Maes vraagt dat de minister met zijn bevoegde collega overleg zou plegen om hiervoor een oplossing te vinden.

Minister Luc Martens erkent dat er een probleem bestaat op het vlak van de herziening van de kadastrale waarde van monumenten. Er wordt overleg gepleegd, maar dit heeft nog niet tot een aanvaardbare oplossing geleid.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat eerder werd overeengekomen dat de beschermde gebouwen van de NV Mijnen aan de Stichting Vlaams Erfgoed worden overgedragen. Ze vraagt zich af of dit geen budgettaire problemen mee zal brengen, aangezien de stichting een hogere bijdrage van het Vlaamse Gewest in de restauratie kan vragen. Verder wijst het lid op de problematiek van de herbestemming van de mijngebouwen. Het zoeken naar een nieuwe bestemming verloopt moeilijk omdat vaak een gewestplanwijziging noodzakelijk is. De herbestemming van monumenten en het beleid inzake ruimtelijke ordening moeten volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zoveel mogelijk samen worden bekeken.

De minister antwoordt dat de uitvoering van de overeenkomst tussen de NV Mijnen en de Stichting Vlaams Erfgoed een aantal van de huidige problemen zal wegnemen. Inzake de gewestplanwijzigingen, geeft de minister toe dat er soms een probleem is wat de afstemming van het beleid inzake ruimtelijke ordening en monumentenzorg betreft. Met beperkte middelen kan de onderlinge afstemming volgens de minister worden verbeterd.

De heer Peter Dufaux verwijst naar de mijnsite te Eisden. Daar werd in een beschermd gebouw een kunst- en muziekacademie ondergebracht. Nu ligt er een project voor waarbij in de onmiddellijke

omgeving van dit gebouw een groot bioscoop- en winkelcomplex en een bedrijvencentrum zou worden opgericht. Daartoe zouden nu ook andere mijngebouwen, waarvan tot vandaag de gevels en schachten werden bewaard, helemaal moeten verdwijnen. Het lid heeft vragen bij de inplanting van dergelijke centra in de nabijheid van het beschermde gebouw, dat op die manier geïsoleerd komt te staan.

De minister zegt geen oordeel te kunnen uitspreken over een concreet dossier dat niet aan hem werd voorgelegd. In eerste instantie moeten de verantwoordelijke provinciale diensten overleg plegen. In het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werden de afdeling ruimtelijke planning en de afdeling monumenten en landschappen samen in de administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen ondergebracht. Het is dan ook logisch dat deze diensten in onderling overleg naar een aanvaardbaar totaalconcept voor dergelijke sites zoeken. Een geïsoleerde benadering van een beschermd gebouw wordt daardoor vermeden.

De heer Johan Sauwens herinnert aan de context waarin de mijngebouwen werden beschermd. Door de versnelde sluiting van de Kempische Steenkoolmijnen kwam plots een van de grootste industriële sites van West-Europa vrij. De industriële archeologie stond in Vlaanderen toen nog in de kinderschoenen. Toch werden in nauw overleg tussen de administratie en de verantwoordelijken van de KS lijsten opgesteld. Een eerste lijst bevat gebouwen en delen van gebouwen die vanuit wetenschappelijk en industrieel-archeologisch standpunt absolute bescherming verdienen. Het zijn merktekens van een periode van industriële ontwikkeling. Deze lijst is omvangrijk en beoogt een grootschalige benadering over de verschillende sites heen. Een tweede lijst bevat de gebouwen die eveneens waardevol zijn, maar waarvoor binnen een redelijke termijn een herbestemming moet worden gevonden. Een derde lijst bevat de gebouwen die niet voor bescherming in aanmerking komen.

De heer Johan Sauwens waarschuwt voor de druk om bepaalde gebouwen nu snel van de eerste twee lijsten af te voeren. Dit patrimonium vertegenwoordigt een eeuw geschiedenis en biedt heel wat mogelijkheden inzake toerisme en regionale ontwikkeling. Een nieuwe bestemming voor dergelijke grote sites en gebouwen kan echter niet in enkele jaren tijd worden gevonden. De bescherming verhindert intussen dat de gebouwen worden afgebroken en heeft tot gevolg dat bewarende maatregelen worden genomen. Ook de sanering van de sites

moet in dit verband worden bekeken. Er moet volgens het lid creatief worden gezocht naar een bestemming waarbij de gebouwen een nieuwe functie kunnen krijgen zonder dat het kenmerkende ervan wordt aangetast.

De minister herhaalt dat de betrokken diensten de plannen bestuderen en in onderling overleg naar een oplossing moeten streven. De afspraken die in het verleden werden gemaakt moeten daarbij worden nagekomen. Daarbij kunnen wel interpretatieproblemen opduiken. Er is echter voortdurend overleg over de vorderingen inzake restauratie en de perspectieven voor herbestemming van het mijnpatrimonium. Een meerjarenplanning moet het mogelijk maken dat het Vlaamse Gewest in zijn programmatie met bepaalde prioriteiten rekening houdt.

De heer Leonard Quintelier vraagt een verduidelijking bij artikel 2. Daarin wordt bepaald dat wanneer een regionaal of lokaal bestuur een opdracht niet toewijst aan de laagste regelmatige bidder, de Vlaamse regering het bedrag van de restauratiepremie kan vaststellen op basis van de inschrijving van de laagste regelmatige bidder. Betekent dit dat de restauratiepremie telkens zal worden aangepast indien een opdracht niet aan de absoluut laagste bidder wordt gegund? Bij de toewijzing van dergelijke opdrachten wordt vaak niet gekozen voor de laagste bidder, maar voor een lagere regelmatige bidder die de nodige garanties inzake kwaliteit en uitvoeringstermijn kan verstrekken.

De minister antwoordt dat het de bedoeling is enkel op te treden indien de beslissing van het regionale of lokale bestuur om niet aan de laagste bidder te gunnen een arbitrair of een betwistbaar karakter heeft. Bij het toewijzen van een opdracht moeten de dossiers in hun geheel worden bekeken en kunnen andere factoren dan de prijs een rol spelen.

De heer Dirk Van Mechelen laat opmerken dat paragraaf 1 van artikel 2 inderdaad een versoepeling van de procedure voor de toekenning van restauratiepremies inhoudt. Paragraaf 2 biedt de Vlaamse regering echter de mogelijkheid om voorwaarden op te leggen inzake de wijze waarop de restauratiewerken worden geconcipieerd en gegund. Het kan toch niet de bedoeling zijn hier opnieuw betuttelend op te treden ten aanzien van de lokale besturen?

De minister bevestigt dat de opgelegde voorwaarden de beoogde versoepeling niet in de weg mogen staan.

2. Stemming

De artikelen 1 tot 3 en het gehele hoofdstuk I Monumenten en Landschappen worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

II. HOOFDSTUK VI – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

1. Algemene bespreking

a. *Toelichting door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling*

De voorgestelde wijzigingen vormen slechts een relatief kleine aanpassing aan de decreetgeving op de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

In het kader van de nieuwe opdrachten van de VLM wordt de samenstelling van de raad van bestuur aangepast. Ook wordt een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de raad van bestuur nagestreefd. Om niet voor een voldongen feit gesteld te worden inzake de samenstelling van de raad van bestuur, wordt er gewerkt met een dubbele lijst die een mannelijke en een vrouwelijke kandidaat moet bevatten. Ook de Vlaamse regering heeft zich geëngageerd om het evenwicht tussen mannen en vrouwen te respecteren.

Er wordt in het ontwerp-decreet tevens verduidelijkt dat GIS-Vlaanderen een eigen afdeling is. De opdrachten ervan worden duidelijk afgelijnd.

Tot slot worden de nodige aanpassingen doorgevoerd die voortvloeien uit het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

b. *Bespreking*

De heer Arnold Van Aperen stelt vast dat er tussen de dertien en zeventien leden in de raad van bestuur kunnen zetelen. Hoe wordt het juiste aantal vastgesteld en hoe worden zij aangewezen? Is er een taakverdeling in de raad van bestuur?

Stellen er zich voor het personeel van de afdeling GIS-Vlaanderen geen problemen inzake continuïteit en betaling?

Volgens de heer Arnold Van Aperen kan de VLM een onteigeningsprocedure instellen en de onteigende goederen overdragen aan de afdeling Bos en Groen en de afdeling Natuur van Aminal. Deze afdelingen engageren zich op voorhand om de onteigende goederen over te nemen. Dit blijkt echter niet uit de toelichting bij artikel 11 van het ontwerp van decreet.

In antwoord op de vragen van de heer Arnold Van Aperen stelt de minister dat er een vork wordt toegepast voor de samenstelling van de raad van bestuur. Decretaal wordt enkel bepaald dat het aantal leden minimum 13 en maximum 17 moet bedragen. De VLM is een pararegionale van categorie B en heeft dus een eigen raad van bestuur en een vrij grote zelfstandigheid. Wegens de activiteiten van de VLM is er voorzien in een subregionale spreiding, die blijkt uit de vertegenwoordiging van de provincies. Men streeft er verder naar om van de diverse opdrachten van de VLM een afspiegeling te hebben in de raad van bestuur. Door de uitbreiding van het aantal leden kan de Vlaamse regering bij de aanduiding van haar vertegenwoordigers zorgen voor de nodige deskundigheid. De raad van bestuur beslist bij meerderheid.

Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu voorziet in het kader van het gebiedsgericht beleid in een recht van voorkoop voor het Vlaamse Gewest. De Vlaamse regering kan de VLM machtigen om in naam en voor rekening van de Vlaamse regering en volgens de door haar gestelde voorwaarden dit voorkooprecht uit te oefenen. De VLM treedt, via het voorkooprecht, op als grondverwerver in het kader van het gebiedsgericht beleid. Daarnaast krijgt de VLM opdrachten in het kader van de natuurinrichtingsprojecten die door de Vlaamse regering worden ingesteld. Door de inwerkingtreding van deze bepalingen dringt zich een aanpassing op van het artikel 6 van het oprichtingsdecreet, dat handelt over het takenpakket van de maatschappij.

Het personeelsbeleid is een verantwoordelijkheid van de VLM, die binnen haar jaarlijkse dotatie dit beleid moet voeren.

2. Artikelsgewijze bespreking

Artikelen 8 tot 10

Bij de artikelen 8 tot 10 worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 8 wordt aangenomen met 8 stemmen.

Artikel 9 wordt aangenomen met 5 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 10 wordt aangenomen met 8 stemmen.

Artikel 11

Bij dit artikel worden twee technische amendementen ingediend door de heer Dirk Van Mechelen (*Parl. St.* VI. Parl. 1997-98, Nr. 1129/2), die ertoe strekken de inleidende bepaling aan te vullen met een nog niet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerde decreetswijziging en tot verwijzing naar de correcte paragraaf in voorgestelde tekst van artikel 11.

Beide amendementen worden aangenomen met 8 stemmen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding.

3. Eindstemming

Hoofdstuk VI : Vlaamse Landmaatschappij van het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998 wordt aangenomen met 5 stemmen bij 3 onthoudingen.

De verslaggever,

Peter DESMET

De voorzitter,

Dirk VAN MECHELEN
